

Mariana Nicolesco și noua generație belcantistă

(Costin Popa – 17 noiembrie 2009)

Se pare că Studioul Experimental de Operă și Balet „Ludovic Spiess”, coordonat de regizoarea Anda Tăbăcaru-Hogea, a devenit propulsorul primei scene lirice naționale, sub ale cărei auspicii ființează. Iată, în trimestrul ultim din 2009 și-a propus nu mai puțin de trei premiere, în timp ce Opera „mare” una singură. Ce-i drept, eforturile sunt diferite. Totuși... nu pe de-a-ntregul.

Chiar dacă la Studio reprezentările sunt de mici dimensiuni, semi-scenice sau concertante, plasate în foyere, cu acompaniament de pian, să pregătești titluri ultra-pretențioase ca **Gemma di Vergy** (sau **Parisina d’Este** a aceluiași Donizetti, la finele stagiunii trecute) nu e la îndemâna oricui. Într-adevăr, Studioul a luat inițiativa să dezvolte un proiect ambițios în domeniul „operelor rare”. Cvasi-necunoscutele **Le cantatrici villane** (Valentino Fioravanti) și **La Canterina** (Joseph Haydn) au fost deja pe afiș.

Pentru partiturile belcantiste donizettiene, premiere absolute în România, implicarea celebrei soprane Mariana Nicolesco, una din marile glorii ale acestui stil, a fost benefică. Se poate spune că artista a format deja o echipă de cântăreți pe care o îndrumă și îi insuflă totul: apetență pentru frumosul expresiv, dăruire maximă, tensiune artistică. Construiți în acest spirit, tinerii participă la un master-class perpetuu și fundamentează crearea unei adevărate școli de belcanto, teritoriu care, ca și cel mozartian, constituie baza pentru incursiuni viitoare, cel puțin în romantism și verism. Admirabil pregătite muzical și estetic, concertele au fost derulate la maximă altitudine de calitate.

Trebuie remarcat că nu este vorba de repertoriul tradițional gen **Lucia di Lammermoor**, ci de partituri de cinci, de zece ori mai complicate. Mai mult decât atât, în condiții concertante, fără perdea protectoare de orchestră, cu părțile corale eliminate, fără niciun respiro, în efort continuu, dificultatea extremă venită din țesătura diabolică a portativelor și din lungimea rolurilor, se amplifică.

Aurelia... di Vergy, un star în ascensiune

Da, sopranei Aurelia Florian i se poate atașa de-acum numele eroinei donizettiene. A parcurs partitura cu siguranță stupefiantă, cu nuanțare îmbogățită, depășindu-și sensibil anterioara performanță din **Parisina d’Este**. Cântul spianato di grazia din cantilene, agilitățile dramatice, avântul cabalettelor, strălucirea acutelor – fie de forță, fie în atacuri pianissimo – au fost atât câștiguri însemnate, cât și confirmări, în condițiile unei proiecții pătrunzătoare, suverane de sunet.

Aurelia Florian a dominat tot podiumul și a trecut cu bine proba de anduranță a teribilului rol titular, una din culmile scriiturii de coloratură dramatică. La 25 – 26 de ani, sopranei i se deschid

larg porțile unei cariere importante care trebuie să dureze câteva bune decenii. Un drum pe care trebuie pășit cu grijă, fără grabă, cu raționalitate, logic, lucid și, mai ales, sub control. Consumul energetic este uriaș și numai el poate fi socotit răspunzător pentru ușoare detimbrări în registrul grav la infernalul duet din secțiunea secundă a concertului, în compania baritonului. După mine, singurul bemol al prestației.

Aurelia Florian este acum un star în ascensiune. Bine ar fi ca și alte nume de tineri să i se alăture în acest select cerc, pur belcantist, un club de artă care, sub îndrumarea Mariane Nicolesco, s-ar putea extinde și către romantismul verdian, spre pildă.

Pentru rolul Tamas, a fost ales Bogdan Mihai, un specialist al țesăturilor vocale înalte, cântăreț inteligent cu bună înțelegere a esențelor frazei muzicale donizettiene, derulate cu frumoasă linie de cânt. Chiar dacă nu are strălucirea de sunet a sopranei, abilitatea execuției agilităților și – cum spuneam – extensia vocii definesc forțele tânărului tenor. Și el se află la începutul unei cariere notabile și primele afirmări internaționale au început să sosească.

Partenerii Aureliei Florian și ai lui Bogdan Mihai, excelenți integrați exigențelor de stil, au fost baritonul Dorin Mara (Contele di Vergy), negurosul bas Horia Sandu (Guido) și mezzosoprana Sidonia Nica (frumoasă voce în rolul Idei di Gréville).

La pian, Ioana Maxim a urmărit cântăreții cu atenție și rareori a greșit. A asigurat tempii corecți (formidabil de furtunos a fost cel al cvartetului din partea a doua a concertului, unul din momentele de vârf), optimi pentru un discurs melodic fluent și plastic.

La Canterina

Dacă **Gemma di Vergy** (primă auditiție absolută la Teatro alla Scala în 1834, deci acum exact 175 de ani) ne-a introdus în istoria Franței de secol XV, cu tot cortegiul de întâmplări sângeroase izvorâte din rivalități, iubire și gelozie, iată că **La Canterina**, prin care teatrul liric bucureștean a marcat bicentenarul Joseph Haydn, ne-a prilejuit întâlnirea cu o operă-divertisment, cu subiect gen commedia dell'arte: delicioase episoade din lumea cântăreților, impresarilor, profesorilor de canto, totul pigmentat de eternele insistențe ale bărbaților pentru obținerea favorurilor unei dive. O muzică poate nu întotdeauna congruentă – din punct de vedere al alcătuirii consistente a dramaturgiei – spectacolului liric și, când afirm acest lucru mă gândesc la abundența recitativelor în detrimentul ariilor și ansamblurilor. Până la un punct. În minunatul cvartet **Allegro di molto** de la sfârșitul primului act, ca și în cel final **Moderato-Presto**, pana lui Haydn, maestrul clasicismului vienez, se simte.

Reprezentat în Foyerul Galben al Operei, spectacolul **La Canterina** nu a avut nevoie de mai mult spațiu. Este meritul regizorului Traian Savinescu (autor și al adaptării, al traducerii libretului în limba română) care, sesizând scăderile partiturii, a folosit la maximum platoul, a dinamizat acțiunea, a imaginat travestiuri, gaguri și jocuri de umbre, a introdus mimanți.

Și dacă **La Canterina** a fost o producție captivantă se datorează și colaboratoarei lui Savinescu, reputata scenografă Viorica Petrovici. În decoruri minimale, costume clasice – bogate pentru doamne, mai simple pentru domni – au fost desenate în culori pastelate, armonioase.

Jocul scenic a fost încântător, variat și atractiv, extrăgând și potențând resursele interpreților. Scena „narcozei” a fost, pur și simplu, foarte reușită în derularea cu... încetinitorul. Numesc aici sopranele Simonida Luțescu (Gasparina) și Cristina Marta Sandu (debordantă în travesti pentru rolul Don Ettore), apreciată mezzosoprană Antonela Bârnat (ce păcat că rolul Apollonia nu-i oferă mai mult!), tenorul Valentin Racoveanu (Don Pelagio).

Nu-i uit pe figuranții Lucia Elvira Butnariu și Sorin Dobrin. A acompaniat pianista Lidia Butnariu.

Reprezentarea partiturilor rare este un notabil succes al Operei Naționale București, o realizare de palmares! Până la sfârșitul anului urmează, la Studio, reluările cu **Gemma di Vergy** (2 decembrie) și **La Canterina** (28 decembrie), alături de premiera **Amadeus** (15 decembrie). Între timp, pe scena mare, noua producție cu **Hänsel și Gretel** de Humperdinck (11 decembrie). De văzut și revăzut!

